

การวิจัยเชิงพรรณานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ ลักษณะทางระบาดวิทยาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเกิดโรคเลปโตสไปโรซิสในจังหวัดสระบุรี เก็บข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2545 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยช่วง พ.ศ.2541-2544 จาก รง.506 จำนวน 177 คน และจากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยและไม่ป่วย อัตราส่วน 1:2 ได้จำนวน 133:266 คน รวม 399 คน

ผลการวิจัยพบว่าสถานการณ์อัตราป่วยลดลงไม่ชัดเจน อัตราป่วยตายลดลงจากอดีต ส่วนใหญ่พบผู้ป่วยเพศชาย วัยแรงงาน อายุ 25 - 34 ปี อาชีพเกษตรกร ช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม อยู่ในอำเภอซีกตะวันตกของจังหวัด ที่เป็นที่ราบลุ่มทำนาและน้ำท่วมขัง ซีกตะวันออกพบน้อย เป็นที่ราบสูงลาดเนินและป่าเขา พื้นที่ที่มีอัตราป่วยสูงประชาชนมีพฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ สัมผัสน้ำมากกว่า 6 ชั่วโมง มีบาดแผลฉีกขาดและถลอก ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อและความรุนแรงของโรคต่ำ บริเวณบ้านและที่ทำงาน มีน้ำท่วมขัง/ดินเปียกชื้น มีคอกสัตว์ในบริเวณบ้าน เดินทางไปถนนใหญ่โดยการเดินตามทางเท้า/นา/สวน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < 0.05$ ) ได้แก่ พฤติกรรมที่ต้องสัมผัสน้ำ การมีบาดแผล การไม่ป้องกันตนเองเมื่อมีบาดแผล บาดแผลชนิดถลอกและฉีกขาด การไม่ใส่รองเท้า การฆ่าหนู ยังต้องทำงานเมื่อมีบาดแผล การติดพลาสติกที่บาดแผลเมื่อต้องสัมผัสน้ำหรือดินที่ชื้นแฉะ บ้านพักอาศัยและสถานที่ทำงานมีน้ำท่วมขัง/ดินเปียกแฉะ หอยเชอรี่ชุกชุม ทางเดินไปสู่ถนนใหญ่ที่เป็นพื้นดินตามไร่/นา/สวน การสัมผัสแอ่งน้ำขังเมื่อต้องเดินผ่าน ความชุกชุมของหนูจากร่องรอยการทำลายของหนู ปัจจัยที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < 0.05$ ) ระหว่างผู้ป่วยกับไม่ป่วย ได้แก่ การสัมผัสน้ำไหลเอื่อย ทำสวน หาปลา ล่าหนู ลอกสระ/คู/คลอง ความถี่การเกิดบาดแผล ความถี่การทำงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำหรือพื้นดินที่ชื้นแฉะเมื่อมีบาดแผล จากการศึกษาี้ เพื่อเป็นแนวทางป้องกันโรค ควรเพิ่มความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากโรคเลปโตสไปโรซิสแก่ประชาชนกลุ่มเสี่ยง และพื้นที่เสี่ยง การปรับปรุงบริเวณบ้านและที่ทำงานไม่ให้มีแหล่งน้ำขัง/ดินเปียกชื้น คอกสัตว์ควรอยู่นอกบริเวณบ้าน ทางเดินไปสู่ถนนใหญ่ควรตัดหญ้าให้โล่งเตียน